

Cilt:19 SAYI:6 HAZİRAN 1991

**Türk
sanayicileri
ve
işadamları
derneği**

görüŒ

GÖRÜŞ (AYLIK YAYIN) HAZİRAN 1991
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği

Sahibi ve Sorumlu Yayın Müdürü:
Yönetim Kurulu Başkanı *Bülent Eczacıbaşı*

Yazı İşleri Müdürü:
Genel Sekreter *Ertuğrul İhsan Özal*

Yayına Hazırlayan:
Ekonomik Araştırmalar Bölüm Başkanı
Nilgün Demirtaş

Görüş Araştırma Grubu:
Bu sayıda:
Nilgün Demirtaş
Veyis Fertekligil
Nuri Sevin

Dergideki yazılar kaynak olarak TÜSİAD GÖRÜŞ'ün gösterilmesi koşuluyla izinsiz kullanılabilir. İmzalı yazılar, yazarların kişisel görüşlerini yansıtmakta olup, dernek görüşü olarak kabul edilemez.

Adres:
Cumhuriyet Cad. Ferah Apt. 233/9-10
80230 Harbiye - İstanbul
Tel: 146 24 12 - 140 12 05

Basıldığı Yer:
LEBİB YALKIN YAYIMLARI VE BASIM İŞLERİ A.Ş.
Tel: 179 67 50 / 8 Hat

Bu Sayıda...

TÜSİAD'dan Haberler.....	4
Avrupa'da Şirket Birleşmeleri.....	16
İhracat İle Gelen Gelişmeye İki Başarılı Örnek.....	24
İskandinav Modeli Kalkınma.....	28
Türkiye'de Alman Sınai Yatırımları....	32
Türkiye ve Dünya'da Demir Çelik.....	38
Amerikalı ve Avrupalı İşverenler Uruguay Round Görüşmelerinin Sonuçlandırılması İçin Çağrıda Bulundular.....	41
Kore GSMH'da Dünya'da Kırkıncı Sırada.....	45
Belçika'da Şirketlerin Üçte Biri Yabancıların Elinde.....	48
Basında TÜSİAD.....	50
UNICE'den Haberler.....	58

TÜSİAD'dan Haberler...

Genel Sekreter E. İhsan Özol, 1 Mayıs 1991 tarihinde TÜSİAD'ı ziyaret eden Tunus Büyükelçisi Mr. Muhammed Megdich ile bir görüşme yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi tarafından 2 Mayıs 1991 tarihinde The Marmara Otelinde düzenlenen "Yeni Bir Kalkınma Stratejisi" konulu workshop çalışmasına katıldı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 6 Mayıs 1991 tarihinde GIAD aylık toplantısına katılarak "1991 Yılında Değişen Dünya Konjonktürü Çerçevesinde Türkiye'nin Ekonomik ve Politik Beklentileri" konulu bir konuşma yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 6 Mayıs 1991 tarihinde Divan Oteli'nde Hürriyet Gazetesi Başyazarı Sayın Oktay Ekşi, Ekonomi Bölümü Yönetmeni Sayın Meriç Köyatası ile Ekonomi Muhabiri Sayın Yavuz Semerci'ye bir yemek verdi. Yemekte günün ekonomik ve politik sorunları ele alındı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı ve Genel Sekreter E. İhsan Özol, 7 Mayıs 1991 tarihinde TÜSİAD üyesi Sayın Mehmet Huntürk ve Uluslararası Danışman Mr. Elmer D. Pendleton ile bir görüşme yaptılar.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 8 Mayıs 1991 tarihinde DPT'de Ayın Sohbeti toplantısında bir konuşma yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 9 Mayıs 1991 tarihinde Divan Oteli'nde ekonomi basını

onuruna bir yemek düzenledi. Yemeğe TÜSİAD Yönetim Kurulu'nun bazı üyeleri ile ekonomi basınının üst düzey yöneticileri, ekonomi yazarları ile bazı ekonomi muhabirleri katıldılar. TÜSİAD yöneticileri ile basın mensupları çeşitli ekonomik konularda görüş alışverişinde bulundular.

Yönetim Kurulu Üyeleri Sinan Tara, Adnan Çağlayan, Genel Sekreter E. İhsan Özol, TÜSİAD üyeleri Yılmaz Ulusoy, Varol Dereli ve TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Özel Danışmanı Deniz Kirazcı DPT-özel sektör ortak çalışmalarını çerçevesinde 9 Mayıs 1991 tarihinde Ankara'da yapılan toplantıya katıldılar.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 9 Mayıs 1991 tarihinde Dünya Bankası Avrupa, Ortadoğu ve Kuzey Afrika Departmanı Direktörü Mr. Michael H. Wiehen ve Türkiye Departmanı Başkanı Mr. Manuel

Penalver ile TÜSİAD'da bir görüşme
yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 11 Mayıs
1991 tarihinde Mülkiyeliler Birliği
İstanbul Őubesi tarafından düzenlenen
"2000'li Yıllarda Türkiye" adlı toplantıda
bir konuşma yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 14 Mayıs
1991 tarihinde İzmir Rotary Klp
tarafından düzenlenen bir toplantıya
katılarak konuşma yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 14 Mayıs
1991 tarihinde İzmir'de TÜSİAD Ege
Bölgesi Őalıřma Grubu ile bir toplantı
yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 16 Mayıs
1991 tarihinde İstanbul Teknik

Üniversitesi'nde "21. Yüzyıla Doğru Türkiye" adlı TÜSİAD raporunu tanıtan bir konuşma yaptı.

Genel Sekreter E. İhsan Özol, 16 Mayıs 1991 tarihinde TÜSİAD'ı ziyaret eden International Development Ireland Ltd. Proje Yöneticisi Mr. Tom Kelleher ile teknoparklar konusunda bir görüşme yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 17 Mayıs 1991 tarihinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde "21. Yüzyıla Doğru Türkiye: Geleceğe Dönük bir Atılım Stratejisi" adlı TÜSİAD raporunu tanıtan bir konuşma yaptı. Başkan, aynı gün KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denктаş, Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Atay Mehmet Raşit, Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun ve Türkiye Büyükelçisi Sayın Ertuğrul Kumcuoğlu'na bir nezaket ziyaretinde bulundu; KKTC Odalar Birliği tarafından verilen öğle

yemeğine ve Sayın Büyükelçi tarafından verilen akşam yemeğine katıldı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 19 Mayıs 1991 tarihinde Magic Box TV tarafından hazırlanan "Kırmızı Koltuk" programına katıldı ve programda Sayın Ahmet Altan ve Sayın Neşe Düzel'in TÜSİAD tarafından hazırlanan "21. Yüzyıla Doğru Türkiye: Geleceğe Dönük bir Atılım Stratejisi" raporunun ilk iki bölümü ile çeşitli ekonomik konulardaki sorularını cevapladı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı başkanlığında Sinan Tara, Yavuz Canevi, Tezcan Yaramancı, E. İhsan Özol, Pınar Aran, Bedirhan Çelik, Faruk Süren, Selim Demiren, Şerif Egeli, Tuğrul Erkin, Ahmet Hattat, Mehmet Huntürk, Can Kırış, Nurettin Koçak ve Cüneyd Zapsu'dan müteşekkil 16 kişilik TÜSİAD heyeti, 21 Mayıs 1991 tarihinde Bonn'da

düzenlenen ve Devlet Bakanı Sayın Güneş Taner ile Federal Ekonomi Bakanı Mr. Mölemann başkanlığında Türk-Alman işadamları ve kamu sektörü temsilcilerinin görüşmelerde bulunduğu bir seminere katıldı. Başkan Bülent Eczacıbaşı seminer açılışında bir konuşma yaptı.

1991 yılı yemekli üye toplantılarının ilki 24 Mayıs 1991 tarihinde Divan Oteli'nde yapıldı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 24 Mayıs 1991 tarihinde TEB Ekonomi Araştırmaları A.Ş. Genel Müdürü Sayın Zeynep Türkeri, Salomon Brothers Inc. Başkan Yardımcısı Sayın Seval F. Oz, Soros Fund Management Yöneticisi Mr. C.G.E. Manolovici ve Tacchi Investment Management Services Yöneticisi Mr. Timothy Tacchi ile bir görüşme yaptı.

Genel Sekreter, E. İhsan Özol, 28 Mayıs 1991 tarihinde İsveç Başkonsolosu Mr. Kai Falkman ile TÜSİAD merkezinde bir görüşme yaptı.

Almanya'da Mecklenburg-Vorpommern eyaleti ekonomi, enerji ve sanayi konularından sorumlu Bakanı Mr. Lehmert ve yardımcıları ile TÜSİAD üyelerinin katıldığı toplantı 29 Mayıs 1991 tarihinde Divan Oteli'nde yapıldı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 30 Mayıs 1991 tarihinde, TÜSİAD'a bir nezaket ziyaretinde bulunan IFC'nin Türkiye Temsilcisi Mr. Surya Sethi ile bir görüşme yaptı.

Başkan Bülent Eczacıbaşı ve Genel Sekreter E. İhsan Özol, 31 Mayıs 1991 tarihinde German Investment and Development Company (DEG) Yönetim

Kurulu Başkanı Mr. Rainer Von Othegraven ve Direktör Mr. Georg Heuss ile TÜSİAD merkezinde bir görüşme yaptılar.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, Başkan Yardımcısı Güler Sabancı, Yönetim Kurulu üyesi Tezcan Yaramancı ve Genel Sekreter E. İhsan Özol 31 Mayıs 1991 tarihinde Deutsche Bank tarafından verilen akşam yemeğine katıldılar.

Başkan Bülent Eczacıbaşı, 31 Mayıs 1991 tarihinde Tercüman Gazetesi Ekonomi Servisi Şefi Sayın Bayram Başaran ile Ekonomi Yazarı Sayın Tülin Köksal'a Divan Oteli'nde bir yemek verdi.

YENİ TÜSİAD ÜYELERİ

ÖZCAN BALKIR, Balkır A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı;

SEZGİN BAYRAKTAR, Eczacıbaşı Topluluğu İcra Kurulu Üyesi, Yapı Grubu Başkanı;

MEHMET HAKAN BİRCED, Primary Industries Trading Gmbh Türkiye Direktörü;

MEHMET CİVELEK, Olmuksa Oluklu Mukavva San. ve Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü;

ERTÜRK DEĞER, Degere Yatırım San. ve Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı;

AHMET KAMİL ESİRTGEN, Doğu İnşaat ve Tic. A.Ş. Başkan Yardımcısı;

MEMDUH HACIOĞLU, Balın
Şekerleme ve Gıda Maddeleri Tic. ve San.
A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı;

ADNAN İGNEBEKÇİLİ, Set Group
Holding Genel Müdürü ve Murahhas
Azası;

AZİZ KÖSEOĞLU, Marsa Margarın
San. A.Ş. Genel Müdürü;

NUH KUŞÇULU, Erdem Dış Tic. A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı;

SEDAT ÖZGÜR, Kale Kilit Dış Tic.
A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı;

EDGAR J.A. POFFET, Sandoz Ürünleri
A.Ş. Yönetim Kurulu 2. Başkanı,
Murahhas Azası ve Genel Müdürü;

ÖMER SABANCI, Sasa Sun'i ve
Sentetik Elyaf Sanayi A.Ş. Genel
Müdürü;

SUZAN SABANCI, Akbank T.A.Ş.
Hazine Bölüm Başkanı;

M. FERİDUN UZUNYOL, Marshall
Boya ve Vernik San. A.Ş. Fabrika Müdürü
ve Yönetici Müdürü;

EROL ÜÇER, Gama Endüstri tesisleri
İmalat ve Montaj A.Ş. Yönetim Kurulu
Başkanı ve Murahhas Azası.

Avrupa'da Şirket Birleşmeleri...

Dünya'da ve İngiltere'de şirket birleşmelerinin hızı şimdilik kesilmiş gibidir. 1987'de İngiltere'de sınai ve ticari kuruluş sermayelerinin yüzde 9'u el değiştirmiştir. Bu oran daha önceleri yüzde 1 civarındaydı. "Acquisitions Monthly" dergisine göre 1990'da değeri 500 milyon sterlin olan sadece 3 şirket el değiştirmiştir. Bu sayı 1989'da 19'du.

Birleşme olaylarının dönemsel bir hareket izlediği gözlenmektedir. Ancak bu dönemlerin belirleyici faktörlerini bulmak oldukça zordur. Birleşmelerin hızlanması çoğunlukla ekonomik büyüme ile paralel gitmektedir. Buna göre, 1990 yılında İngiliz şirket birleşmeleri ve devir işlemlerinde bir azalma olmasını doğal karşılamak gerekmektedir.

Öte yandan, şirket birleşmelerinin Avrupa

Tek Pazarı'nın gerçekleştirilmesi yönündeki faaliyetlerin de bir sonucu olduğuna ilişkin bir kanıt da bulunmamaktadır. Ancak, İngiltere'deki şirket birleşme işlemleri 1990'da yüzde 25 oranında azalırken ve ABD'deki İngiliz şirket alımlarında üçte bir oranında düşüş gözlenmiştir. İngilizlerin AT'nin tümündeki birleşme faaliyetlerinde ise bir duraklama görülmemiştir.

İngilizlerin Avrupa'ya yönelik artan ilgilerinin bu faaliyetleri teşvik edici bir rol oynadığını göstermektedir. İngiliz şirketlerinin Avrupa'da şirket satın alımları veya Avrupa şirketleri ile birleşmeleri, ilgili toplam faaliyetler içinde 4 yıl önce yüzde 5'lik bir paya sahipken 1990'nin ilk dokuz aylık döneminde bu oran yüzde 15 olarak gerçekleşmiştir.

Avrupa'nın en büyük 1000 sanayi kuruluşunun birleşme faaliyetleriyle ilgili son istatistikler değerlendirildiğinde

Topluluk ülkeleri arasındaki şirket birleşme faaliyetlerinin ulusal faaliyetler kadar yaygınlaştığı görülmektedir. 1989'dan bu yana AT ülkelerinin İngiltere'deki şirket satın alma ve birleşme faaliyetleri, tüm dünyadaki İngiliz satın alma faaliyetlerini aşmaktadır.

Öte yandan, İngiltere "Avrupa Kalesi"nde kendine bir yer edinmek isteyen Avrupalı olmayan şirketler için de doğal bir sığınak konumundadır. Dünyada şirket birleşmesi ve satın alma faaliyetlerinde görülen duraklamaya rağmen, İngiliz şirketlerinin yabancı şirketler tarafından ele geçirilme işlemlerinde 1989-1990 arasında net bir hızlanma olması bu görüşü doğrulamaktadır.

Genel kanının aksine, bu işlemlerden sadece küçük bir bölümü sorun yaratmıştır. 1989'da yabancı şirketlerin İngiltere'de gerçekleştirdiği 163 şirket alımından sadece ikisi sorun yaratırken, 1990'da 123 işlemde 4'ü başarısız

olmuştur.

Kısacası, istatistikler Avrupa'da şirketlerin 1992 sonrasına hızla hazırlanmakta olduklarını ortaya koyarken, özellikle Avrupa ülkeleri arasındaki şirket alımı ve birleşme faaliyetlerinin dünyadaki duraklamanın aksine arttığı görülmektedir. Bunun dışında, Tek Pazar süreci birçok Avrupalı olmayan alıcının da Avrupa'ya yönelmesine neden olmaktadır. Özellikle İngiltere'nin üçüncü ülkelerden gelen tekliflerin yoğunlaştığı bir ülke olduğu ifade edilebilir.

Avrupa sanayiinin yeniden inşası ile ilgili çalışmaların daha başında bulunduğu söylenebilir. Bu nedenle, şirket birleşmesi ve satın alımlarında yeni bir hızlanmanın olması beklenebilir. Sınırların kalkmasıyla birlikte de Avrupa pazarlarında yoğun bir rekabet ortamının yaşanması da büyük olasılıktır. Burada akla gelen en önemli soru, birleşmelerle

bağıntılı olarak artan rekabetin Avrupa sanayii tarafından engellenmesine hükümetlerin nereye kadar izin vereceğidir.

Geçmişteki şirket birleşmeleri ve satın alımları konusunda yapılan araştırmalar, bu tip birleşmelerden beklenen verimlilik kazançlarının gerçekleşmediğini ortaya koymaktadır. Bu araştırmalar, sözkonusu işlemler sonrasında karlılıkla desteklenen bir büyümenin veya hisse senetleri fiyatlarında sistematik bir artışın sözkonusu olmadığını göstermektedir.

Önümüzdeki aylarda korumacılığa yönelik şirket birleşme ve alımlarının artması beklenmektedir. Bu tür işlemler yetkilileri büyük sorunlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Tekel gücünü arttırarak piyasa paylarını korumaya yönelik birleşmelerle, verimlilikte iyileşme sağlayarak piyasa payını korumaya yönelik olanları birbirinden ayırd edebilmeleri oldukça güçtür. Gerçekte

birçok birleşmenin her iki faktörü de içerdiği ifade edilebilir.

Tek Pazar yasası birçok ulusal pazarda rekabeti artırıcı bir yapıdadır. Bu durum, verimlilikte iyileşme sağlamaya yönelik birleşme faaliyetlerini arttırmaktadır. Ulusal bir tekelin dahi rekabet karşısında piyasa gücü kalmaz. Aynı şekilde, eğer Avrupa pazarı rekabetçi bir yapı içinde olursa, büyük şirketlerin tekel durumlarının yarattığı olumsuzlukların azalması beklenebilir.

Avrupa'da birçok sektörde çalışan şirketlerin hacmi optimum düzeyden daha küçüktür. Birçok sektörde en büyük Avrupa şirketleri aynı büyüklükteki bir piyasaya karşın Amerikalı karşıtlarından daha küçük boyuttadır. Ortalama olarak Avrupa'da lider olmuş bir şirketin hacmi dünya lideri olan bir şirketin ancak üçte ikisine erişmektedir. Gelişmekte olan ve yoğun teknoloji kullanan sanayilerde Avrupa veya uluslararası piyasalarda

potansiyel ölçek ekonomisinin önemi diğer sanayi dallarına göre daha önemlidir. Ancak, bu sanayi dallarındaki Avrupa şirketleri dünya piyasalarında pay kaybetmişlerdir.

Avrupa Komisyonu'nun gerçekleştirdiği bir çalışmaya göre, Avrupa'da verimlilik kazancı sağlama olanakları büyük olan sanayi sektörleri bulunmakta ve bu sektörlerin birleşmelerle ortaya çıkacak bir rekabet azalmasıyla karşılaşmalarının oldukça az bir olasılık olduğu ifade edilmektedir. Bu sektörler arasında yüksek teknoloji kullanan, elektronik, iletişim, ilaç ve uzay-havacılık sanayii bulunmaktadır.

Düzenlemelerde ve yasalarla rekabet ortamının sağlanması şirketler arasında etkili ve verimli olanlarının seçilmesi açısından çoğunlukla istenilen bir şeydir. Ancak, şirket birleşmeleri ve satın alımlar konusundaki Avrupa yasalarının bu tür bir rekabet ortamı yarattığı söylenemez.

Ulusal yasalardaki farklılıklar önemli boyuttadır. Bir yanda, Almanya ve İngiltere gibi bu konuda yerleşmiş kuralları olan ülkeler bulunurken, öte yandan, Danimarka, İtalya ve Yunanistan gibi ülkelerde konuyla ilgili düzenlemeler ya yoktur ya da çok azdır.

1992 yılı, ulusal yasa koyucularının, ulusal şirketlerin Topluluk pazarında bir pay edinmeleri veya korumalarına yardımcı olmak amacıyla, iç birleşmeler hakkında en hoşgörülü tutumu benimsemelerini gerektiren bir yıl olacaktır.

Kaynak: *Le Figaro*

İhracat İle Gelen Gelişmeye İki Başarılı Örnek...

Yeni ihracat pazarlarına girmek için yeterli bilgi edinme, uygun teşvik yapısı ve yerli girişimcilik gerekmektedir. Bu konuda iki başarılı örnek vardır: Endonezya ve Bali'nin giyim eşyası, Vietnam'ın ise pirinç ihracatı.

Endonezya, Bali'de Giysi İhracatı:

1975'lerde döviz geliri 3 milyon dolar olan Bali giyim sanayinin 1987'lerdeki geliri 65 milyon dolara çıkmıştır. 1975'lerde bu sektördeki hareket bölgesel işler bazında turizm merkezli bir çaba olarak ya da yabancı uyrukluların yol masraflarını finanse edebilmek için bavul ticareti yapmaları sonucu başladı. Bu kişiler genellikle iyi kötü işten anlayan, sınırlı fakat ucuz sermayeye sahip, dış ilişkileri olan ve uluslararası seyahatler açısından rahat kişilerdi. Bu çeşit ufak tefek girişimler belirli bir karlılık gösterince

birden çoğaldılar.

1981'de yaşanan krizden sonra pek çok yöreden üretici bavul ticareti ile uğraşan kişiler ile olan ve kanuni nitelik taşımayan ilişkilerini yeniden gözden geçirdiler ve daha tecrübeli yabancı ortaklarla çalışmaya başladılar. Bu durum karlı bir üretim alanı olarak onları yeni bir üne kavuşturdu. 1986'larda, Bali butikler için giysi üretimi konusunda yeteri kadar başarılı bir üne sahip oldu. Diğer taraftan, yabancı uyrukluları çalışma hayatını düzenleyen mevcut göçmen yasasındaki daha titiz uygulamalar, giysi ihracatının kalitesindeki gelişmede geçici bir düşüşe yol açmıştır.

Vietnam'da Pirinç İhracatı:

1980'lerde, Vietnam tam bir pirinç ithalatçısı idi, hatta bir kaç kere de uluslararası yiyecek yardımı talebinde de bulunmuştu. 1989'da dünyanın Amerika ve Tayland'dan sonra üçüncü büyük pirinç

ihracatçısı haline gelmiştir. Vietnam 1988'de net 280 bin ton ithal ederken 1989'da net 1.5 milyon ton ihracat gerçekleştirmiştir. Bu ise ihracat gelirinin üçte biri anlamına gelmektedir.

Bu büyük dönüşüm hava değişikliklerinden kaynaklanmamıştır. Fakat bir dizi iç reform Vietnam'ı net ithalatçı durumdan net ihracatçı duruma getirmiştir. 1988 ve 1989'da kollektif yapısı bozulmuş ve pirinç üretimi çiftçi aileler bazına indirilmiştir. Fiyat kontrolleri ortadan kaldırılmış ve ihracat teşviklerini güçlendirecek nitelikte büyük ölçekli devalüasyonlar yapılmıştır. Sonuç olarak, ticari kuruluşlar ithalat ve ihracatta devlet tekeli ortadan kaldıracak şekilde yeniden yapılanmış, bu durum çoğunlukla kamuya ait olan şirketleri rekabet ortamına itmiştir.

Bu farklı iki durumdan alınacak dersler farklı farklıdır. Vietnam'ı net ithalatçı durumdan net ihracatçı duruma geçiren

serbest fiyat, özelleştirme ve devalüasyon gibi geleneksel reformlardı. Bali'de ise, uluslararası pazarın iletişim ağına girmek, teknik idarecilik ve sermaye temini itici gücü oluşturdu.

Kaynak: *World Bank*

İskandinav Modeli Kalkınma...

Danimarka, Finlandiya, İzlanda, Norveç, İsveç gibi ülkelerde hükümet girişimleri, özel mülkiyet ve rekabet şartlarını başarılı bir şekilde bir araya getirmeyi başarmışlardır. Hükümetin bunu yaparken en çok üzerinde durduğu konular titiz bir gelir dağılımı, özörlölere karşı sağlam bir gelir temini ve piyasadaki yanlışlıkları düzeltmek olmuştur. Hükümetlerin bu tür çalışmalar II. Dünya Savaşından önce çok sonra büyük ölçüde hızlanmıştır. Refah toplumunun yüksek harcama standartları savaş sonrası dönemde yüksek gelir düzeyini gerektirmiştir.

İskandinav ülkeleri 1800'lerin ortaları ve 1800'lerin sonunda sanayileşmeye başladı. Mülkiyet hakları ve ticaret reformları kalkınma için önemli koşullardı. Hükümet genellikle piyasanın faaliyetine finansal kurumlar ve özel girişimin gelişmesine devlet fazla müdahale etmiyordu.

Geçtiğimiz yüzyılda sanayileşme başladığında okur-yazarlık oldukça yüksekti. En büyük önem ilk öğretim ve genel eğitim konularına verilmişti. Kadınların eğitimine de, teknik ve ticari eğitim kadar önem verilmişti. Hükümet kanuni ve idari çerçeveyi de içine alan altyapısının inşası üzerine konsantre olmuştu.

İskandinavya artık bu dönemlerde ileri bir refah düzeyine ulaştığını ilan etmiştir. Ancak refah toplumu olmanın getirdiği uygulanması oldukça güç politikalar ile hafifletilebilen bazı maliyetler bulunmaktadır.

Bunlardan ilki, sermaye maliyetlerinin düşük tutulması idi. Bu amaçla, sermaye piyasaları savaştan sonra etkin bir biçimde düzenlendi, bu ise küçük firmaların ve girişimcilerin sermaye elde etmelerini sınırlandırdı ve yurt dışındaki finansal yeniliklerin ülkede uygulanması konusunda caydırıcı bir rol oynadı (Bu

pazarlar 1980'lerde yeniden düzenlendi).

İkinci olarak, düşük işsizliği garanti altına alan politikalar ve kamu sektörünün istihdam üzerindeki artan payı uzun vadede sendikaların ücret taleplerinde pazar disiplini zayıflatmıştır.

Üçüncü olarak, iş gücünün büyük bir kısmı için yüksek marjinal faiz hadleri kalkınmanın sırtındaki bir yük olarak görülmüştür. Buna tepki olarak, İsveç boş zamanlar ve çalışma saatleri arasındaki seçim konusunda ortaya çıkan anlaşmazlığı ortadan kaldırmak için bir vergi reformu programı ortaya atmıştır ve buna paralel olarak kanuni olmayan iş gücü piyasasının da küçültülmesi düşünülmektedir.

İskandinavların çelişkilerden sakınma arzuları ve hem ekonomik hem de politik hayatta bir konsensus arama eğilimleri kalkınmayı şekillendirmiştir. Aslında, konsensus arayışlarının kalkınmaya çok

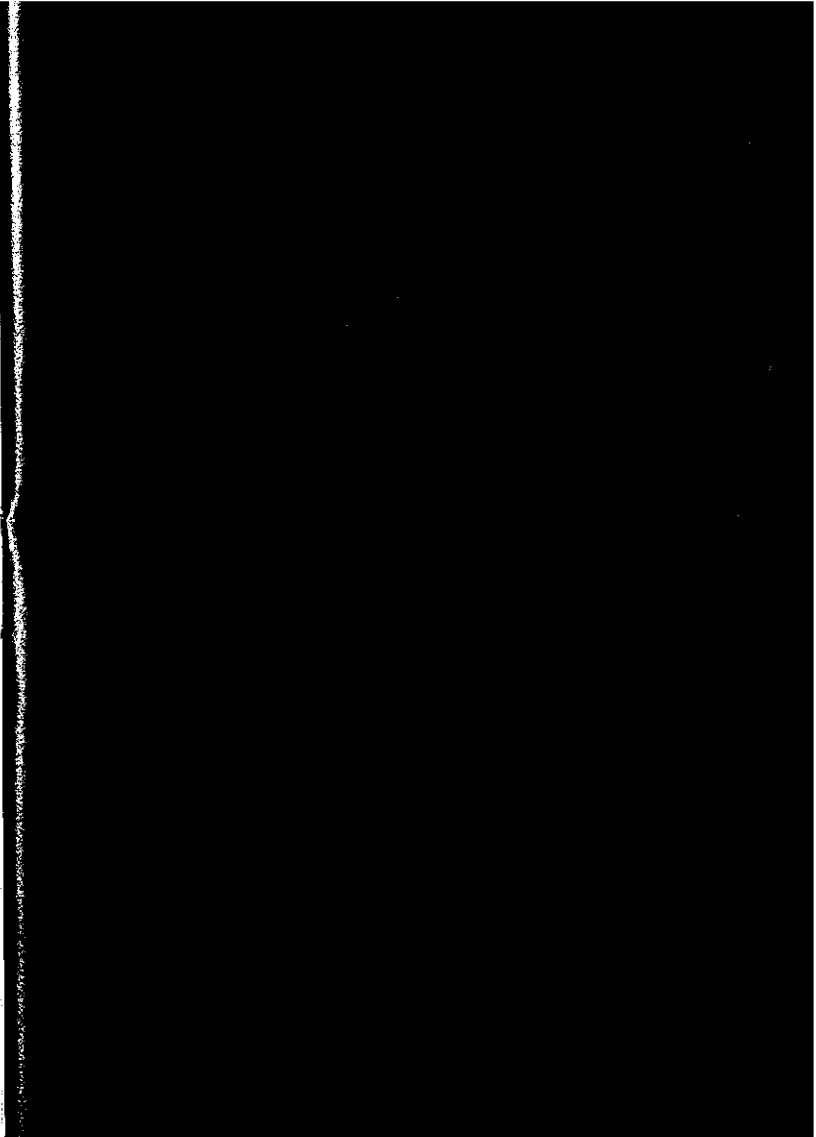
büyük bir katkısının olduğu söylenemez ama, özel sektörün ve kamu sektörünün faaliyetlerinin İskandinavya'ya has bir şekilde kaynaştırılmasında önemli bir rol oynamıştır.

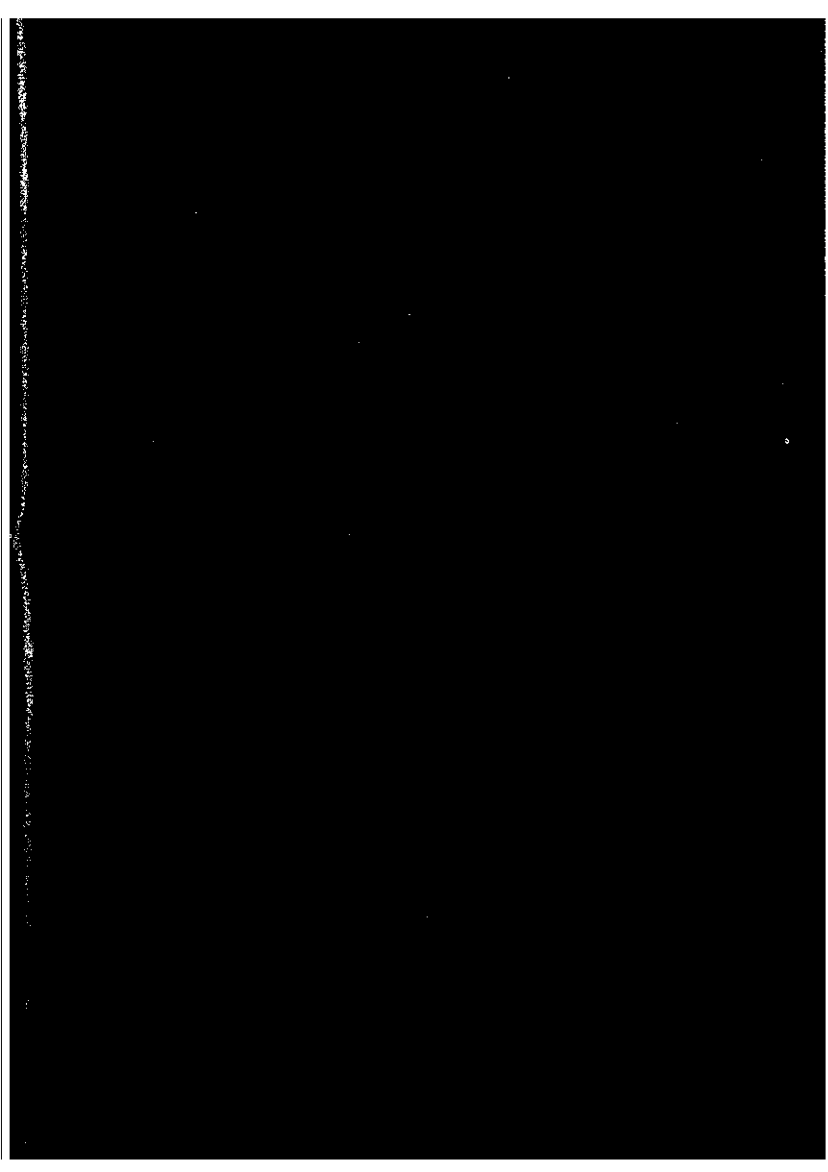
Kaynak: *World Development Report 1991*

Türkiye'de Alman Sınai Yatırımları...

Alman Ekonomisi Türkiye Resmi Delegatesi Türkiye'de yatırım yapmış Alman sanayi firmalarının faaliyetleri hakkında 1990 yılında bir anket düzenlemiştir.

DPT istatistiklerine göre, 1989 yılı sonu itibarıyla Türkiye'de Türk-Alman ortaklığı veya tamamen Alman sermayeli olmak üzere toplam 233 firma bulunmaktadır. Almanya kökenli firma sayısı, yabancı yatırımcılar arasında birinci sırayı almaktadır. Alman sanayi firmalarının Türkiye'deki yan kuruluşlarında ve ortak şirketlerinde 1989 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 25000 personel görev yapmaktadır. Bunlardan anketi yanıtlayanların çalıştırdıkları personel sayısı ise 21000 dolayındadır, bu da temsil oranının yüzde 84'e tekabül ettiğini göstermektedir.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased from 10.5 million to 13.5 million (19.5% of the population).

There is a growing awareness of the need to address the needs of older people, and the Government has set out a strategy for the 21st century in the White Paper on *Ageing Better: The Government's Strategy for Older People* (Department of Health, 1999). This strategy is based on the following principles:

- Older people should be able to live independently, safely and comfortably in their own homes.
- Older people should be able to continue to work, if they wish to, and to contribute to society.
- Older people should be able to enjoy a good quality of life, and to be active and engaged in their communities.

The White Paper also sets out a number of key objectives for the Government, including:

- To ensure that older people are able to live independently, safely and comfortably in their own homes.
- To ensure that older people are able to continue to work, if they wish to, and to contribute to society.
- To ensure that older people are able to enjoy a good quality of life, and to be active and engaged in their communities.

The White Paper also sets out a number of key actions for the Government, including:

- To ensure that older people are able to live independently, safely and comfortably in their own homes.
- To ensure that older people are able to continue to work, if they wish to, and to contribute to society.
- To ensure that older people are able to enjoy a good quality of life, and to be active and engaged in their communities.

The White Paper also sets out a number of key actions for the Government, including:

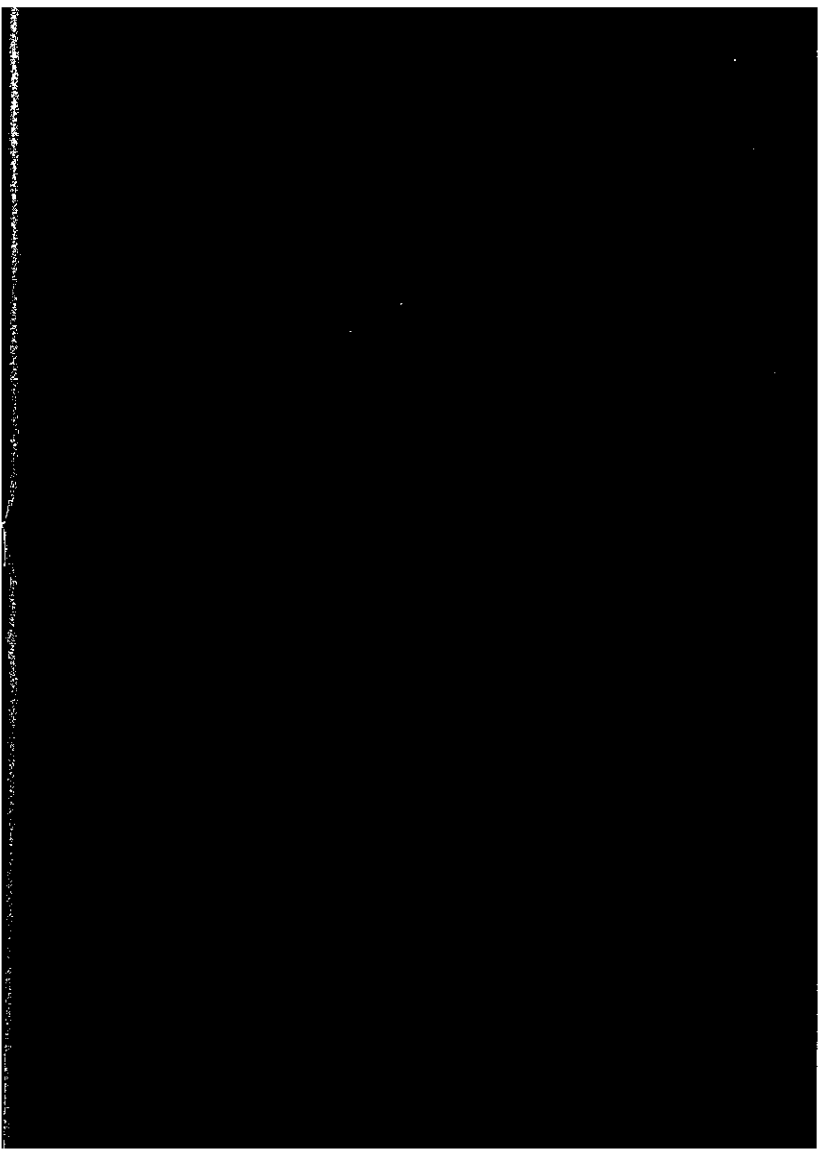
- To ensure that older people are able to live independently, safely and comfortably in their own homes.
- To ensure that older people are able to continue to work, if they wish to, and to contribute to society.
- To ensure that older people are able to enjoy a good quality of life, and to be active and engaged in their communities.

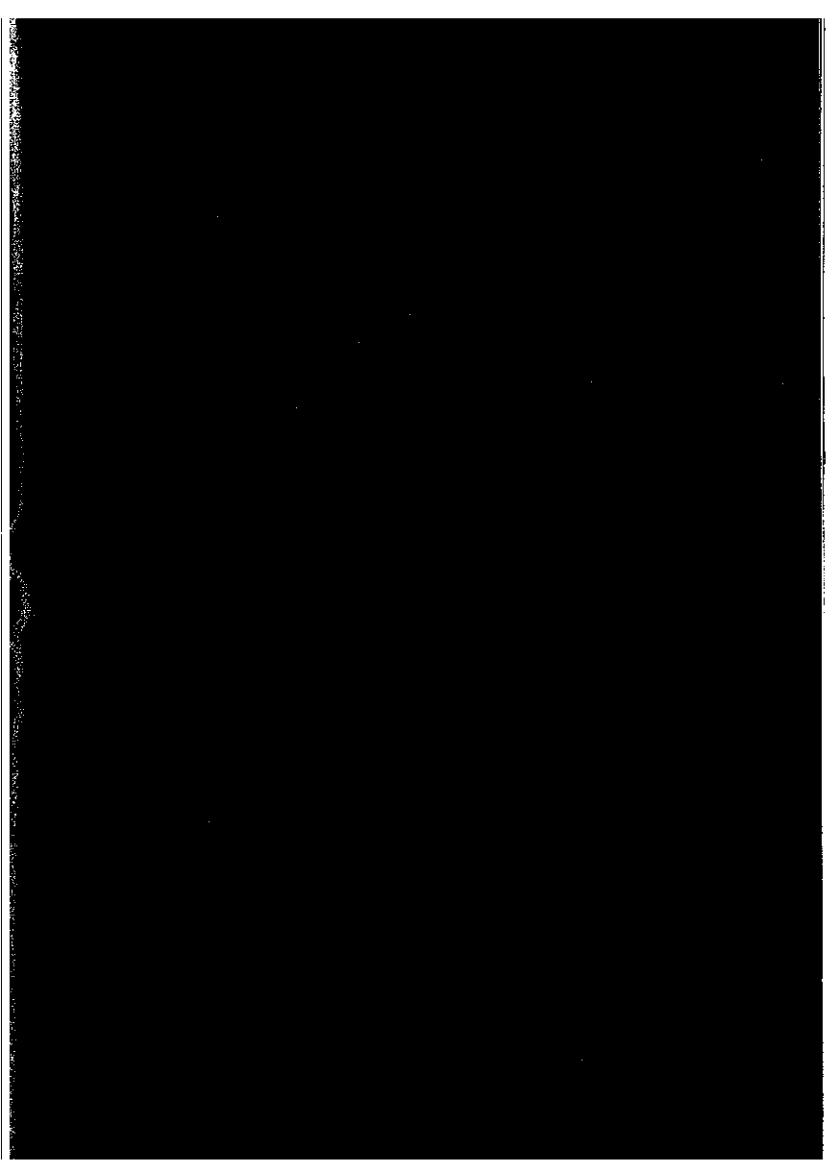
The White Paper also sets out a number of key actions for the Government, including:

- To ensure that older people are able to live independently, safely and comfortably in their own homes.
- To ensure that older people are able to continue to work, if they wish to, and to contribute to society.
- To ensure that older people are able to enjoy a good quality of life, and to be active and engaged in their communities.

The White Paper also sets out a number of key actions for the Government, including:

- To ensure that older people are able to live independently, safely and comfortably in their own homes.
- To ensure that older people are able to continue to work, if they wish to, and to contribute to society.
- To ensure that older people are able to enjoy a good quality of life, and to be active and engaged in their communities.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased from 10.5 million to 13.5 million, and the number of people aged 75 and over has increased from 4.5 million to 6.5 million (Office for National Statistics 2000). The number of people aged 65 and over is projected to increase to 17.5 million by 2020, and the number of people aged 75 and over to 8.5 million (Office for National Statistics 2000).

There is a growing awareness of the need to address the needs of older people, and the need to ensure that they are able to live independently and actively in their own homes. This has led to a number of initiatives, including the development of the concept of 'active ageing' (World Health Organization 1999), and the development of the concept of 'age-friendly communities' (World Health Organization 2002).

The concept of 'active ageing' is defined as the process of maximizing the health, participation, and security of older people (World Health Organization 1999). The concept of 'age-friendly communities' is defined as communities that are designed to meet the needs of older people (World Health Organization 2002). These concepts are based on the idea that older people should be able to live independently and actively in their own homes, and that communities should be designed to support this.

The concept of 'age-friendly communities' is based on the idea that communities should be designed to meet the needs of older people. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them.

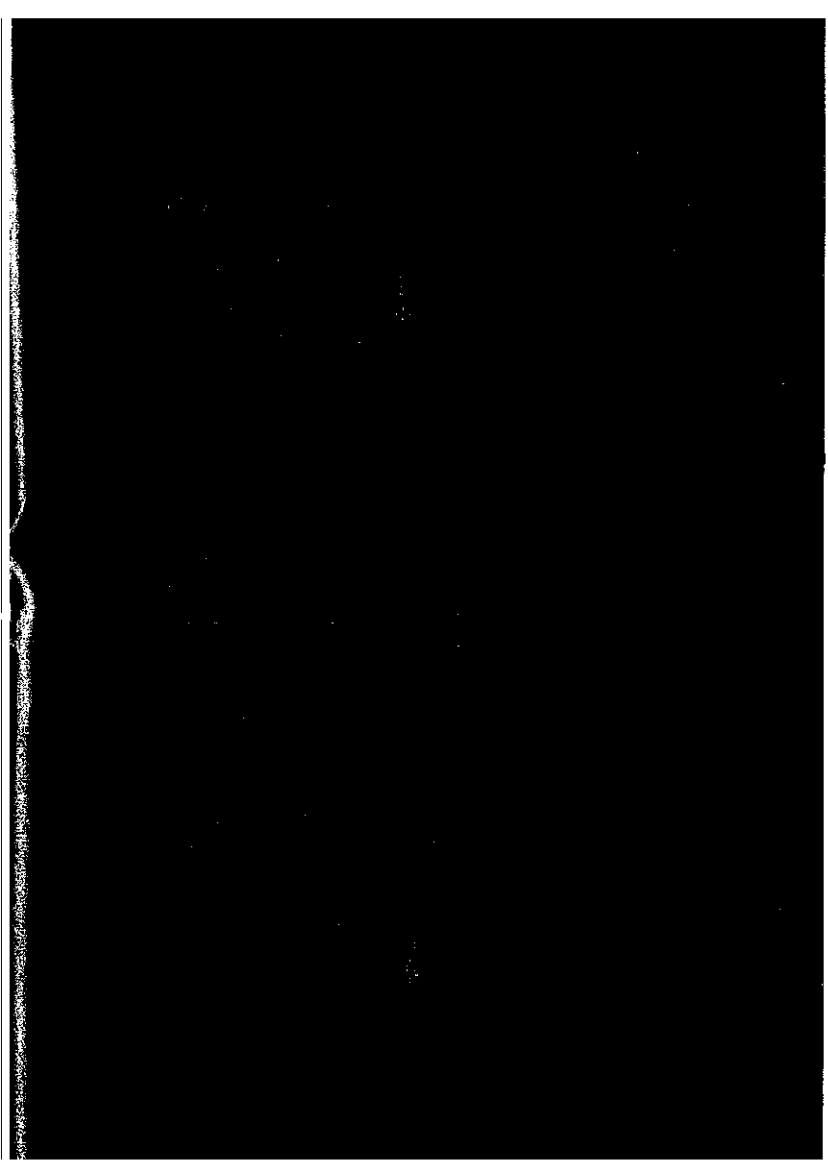
The concept of 'age-friendly communities' is based on the idea that communities should be designed to meet the needs of older people. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them.

The concept of 'age-friendly communities' is based on the idea that communities should be designed to meet the needs of older people. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them.

The concept of 'age-friendly communities' is based on the idea that communities should be designed to meet the needs of older people. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them.

The concept of 'age-friendly communities' is based on the idea that communities should be designed to meet the needs of older people. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them.

The concept of 'age-friendly communities' is based on the idea that communities should be designed to meet the needs of older people. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them. This includes ensuring that there are adequate services and facilities available to older people, and that the environment is safe and accessible for them.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased from 10.5 million to 13.5 million (19.5% of the population).

There is a growing awareness of the need to address the health care needs of the elderly population. The Department of Health (1998) has set out a strategy for the care of the elderly, which includes a commitment to improve the health of the elderly population and to ensure that they have access to the services they need.

The aim of this paper is to discuss the health care needs of the elderly population and to explore the role of the general practitioner in meeting these needs.

Background

The elderly population in the UK is growing rapidly and is becoming increasingly diverse. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

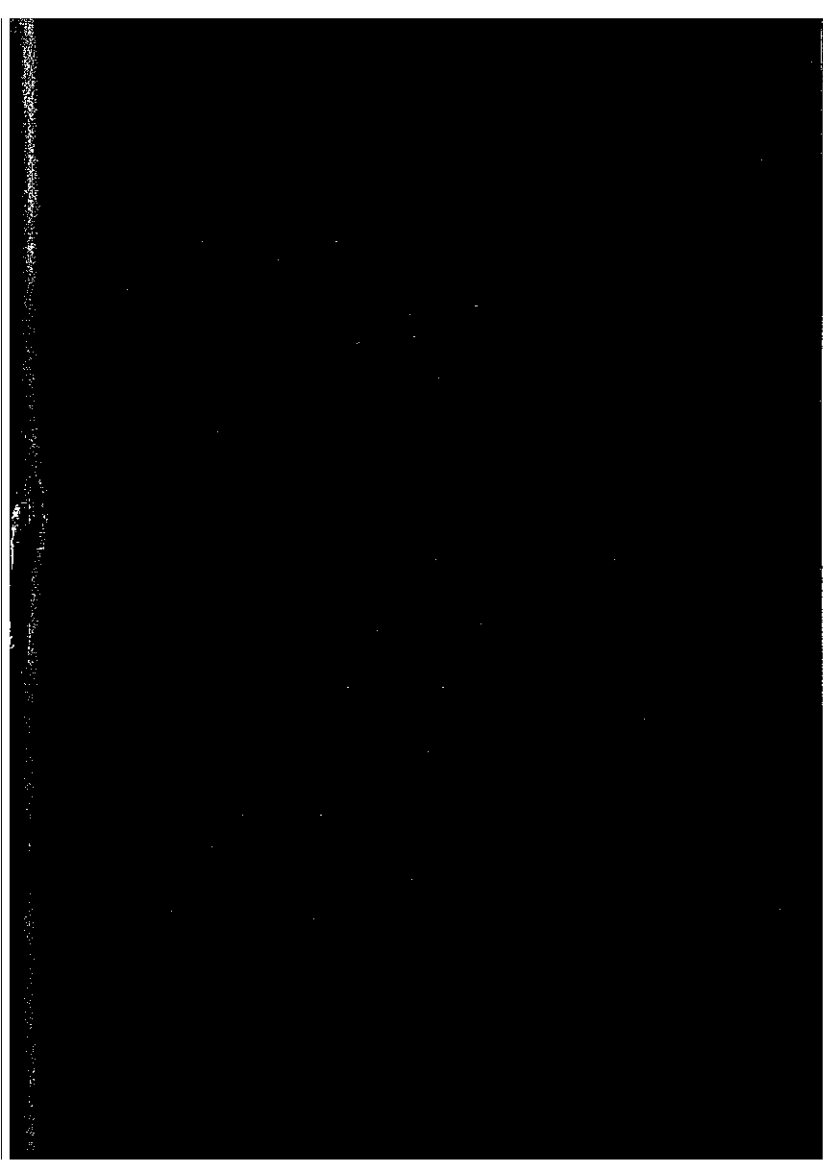
The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

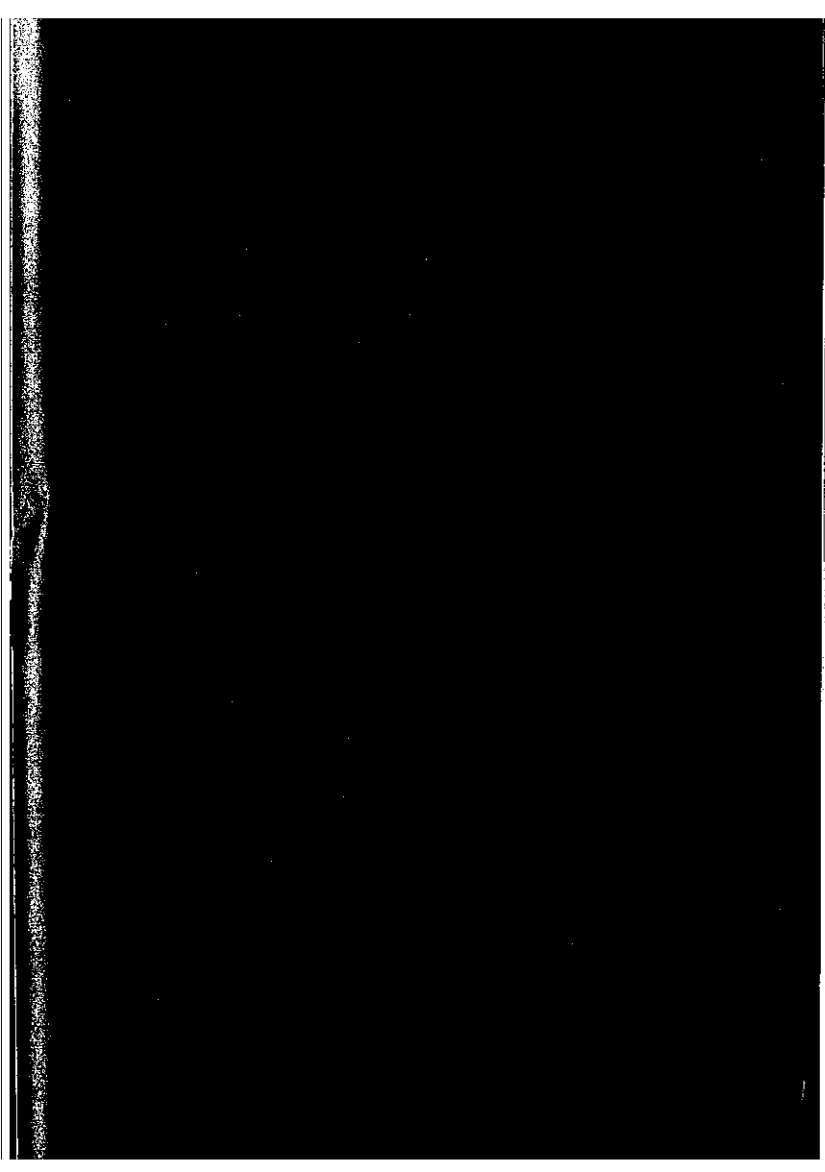
The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

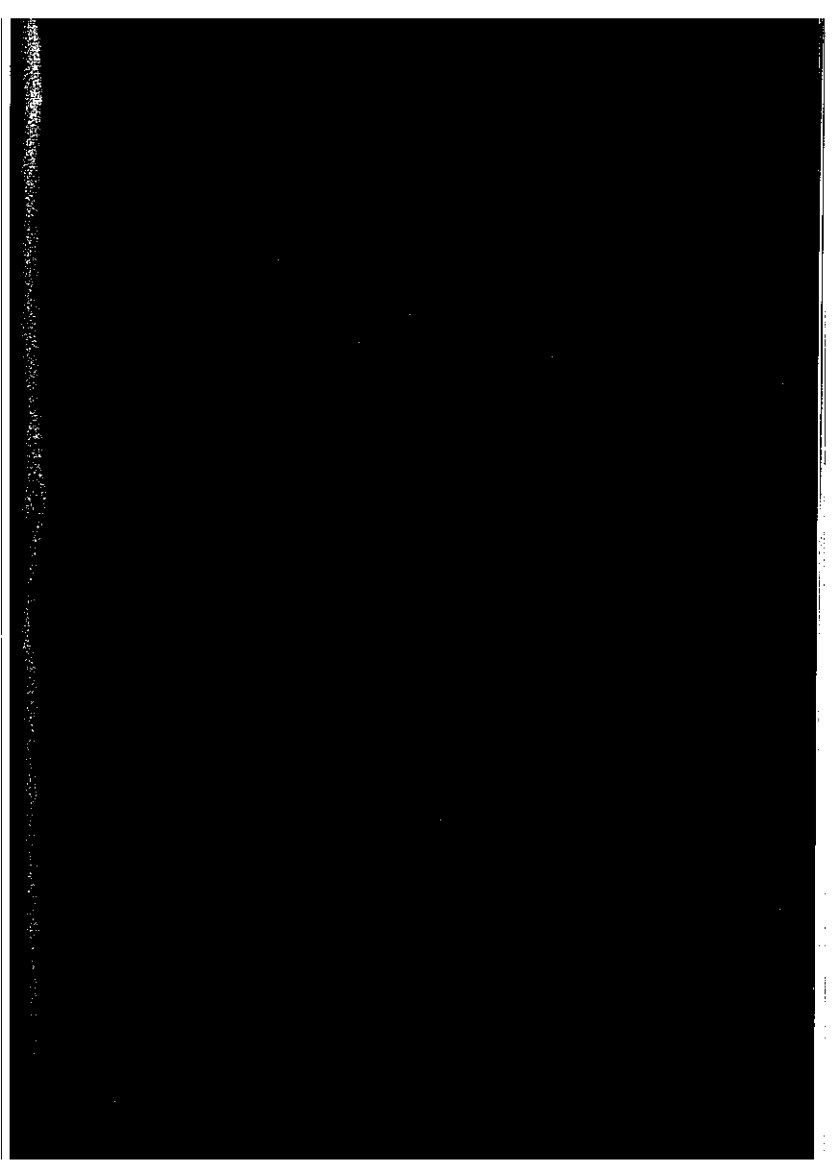
The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

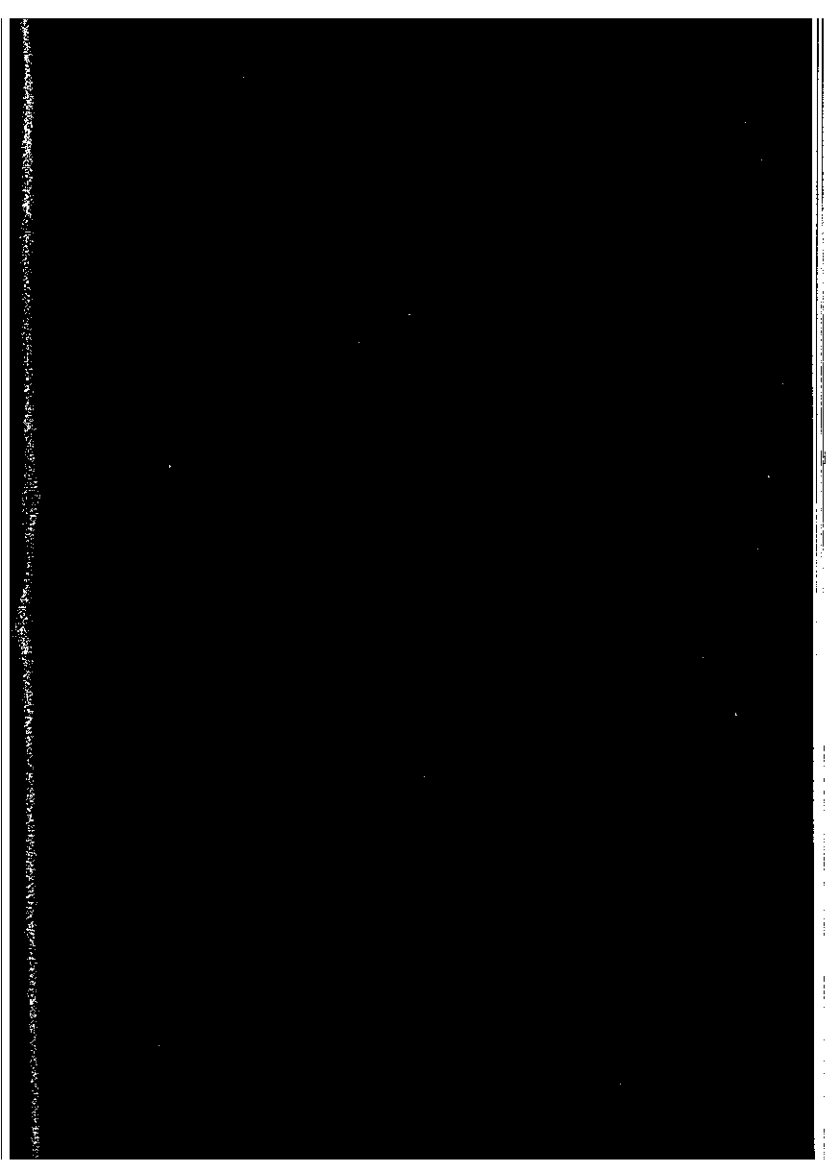
The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

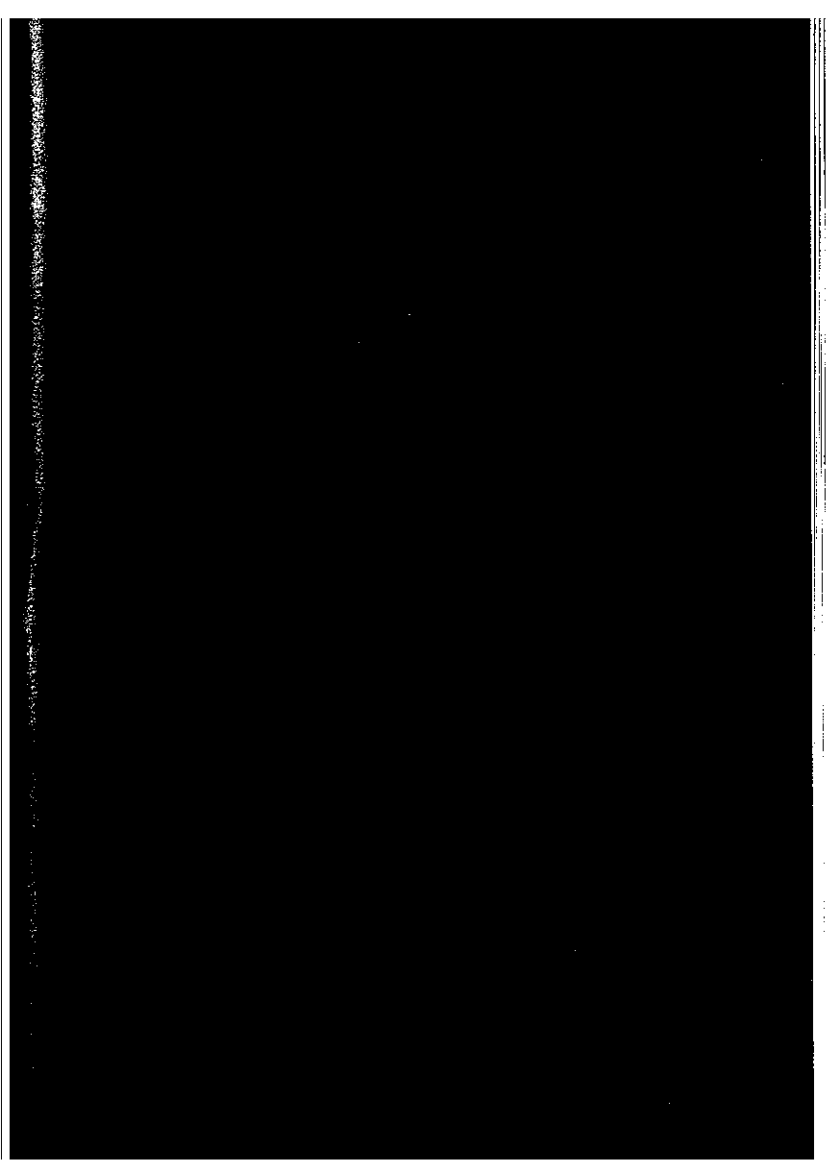
The elderly population is becoming more diverse in terms of ethnicity, social class, and geographical location. This has implications for the health care system and for the role of the general practitioner.

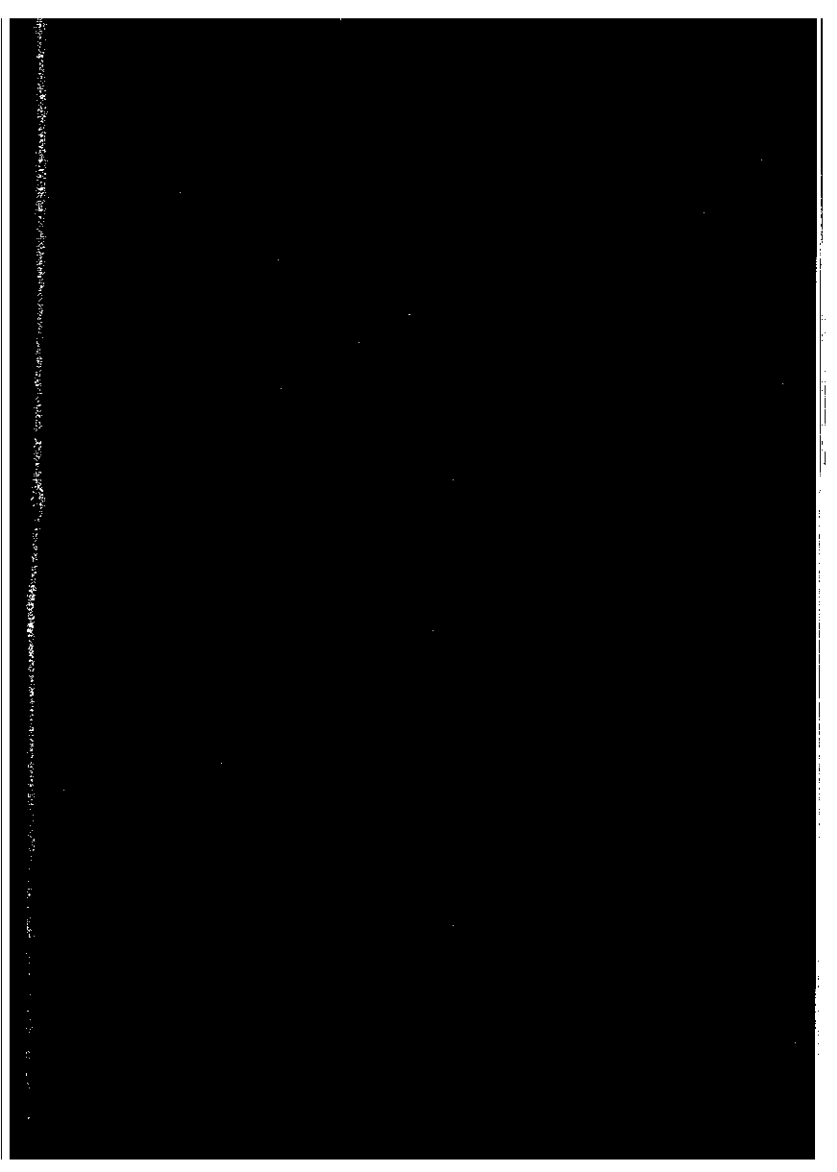

At the same time, the number of extrinsic factors in the work environment was negatively correlated with the number of intrinsic factors in the work environment ($r = -0.72$, $P < 0.001$).

There were no significant differences in the number of intrinsic or extrinsic work environment factors between the two groups (Mann-Whitney U -test). However, the scores for intrinsic and extrinsic work environment factors were correlated in both groups ($r = 0.55$, $P < 0.001$ for the men and $r = 0.63$, $P < 0.001$ for the women). The correlation between intrinsic and extrinsic work environment factors was significantly higher in the men than in the women ($r = 0.55$ versus $r = 0.63$, $P < 0.05$, Fisher's exact test). In addition, the number of intrinsic work environment factors was correlated with the number of extrinsic work environment factors in the men but not in the women (Spearman's $r = 0.51$, $P = 0.004$ for the men and $r = 0.11$, $P = 0.16$ for the women).

The scores for intrinsic work environment factors were correlated with the scores for extrinsic work environment factors in the men and women ($r = 0.55$, $P < 0.001$ for the men and $r = 0.63$, $P < 0.001$ for the women). The correlation between intrinsic and extrinsic work environment factors was significantly higher in the men than in the women ($r = 0.55$ versus $r = 0.63$, $P < 0.05$, Fisher's exact test).

There were no significant differences in the scores for intrinsic or extrinsic work environment factors between the two groups (Mann-Whitney U -test). However, the scores for intrinsic and extrinsic work environment factors were correlated in both groups ($r = 0.55$, $P < 0.001$ for the men and $r = 0.63$, $P < 0.001$ for the women).

The scores for intrinsic work environment factors were correlated with the scores for extrinsic work environment factors in the men and women ($r = 0.55$, $P < 0.001$ for the men and $r = 0.63$, $P < 0.001$ for the women). The correlation between intrinsic and extrinsic work environment factors was significantly higher in the men than in the women ($r = 0.55$ versus $r = 0.63$, $P < 0.05$, Fisher's exact test).

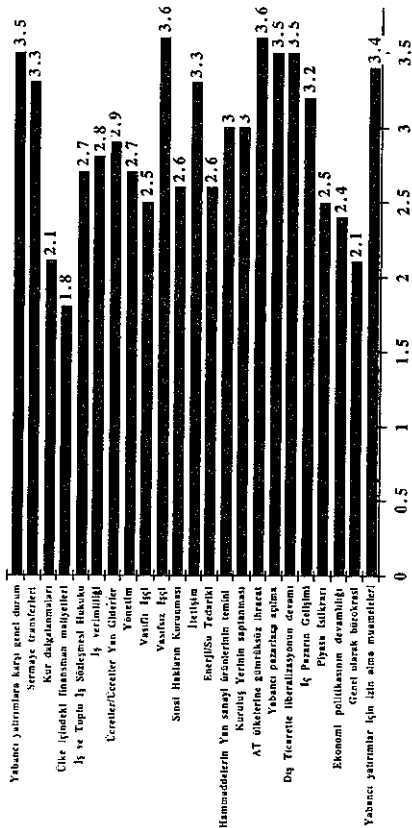
There were no significant differences in the scores for intrinsic or extrinsic work environment factors between the two groups (Mann-Whitney U -test). However, the scores for intrinsic and extrinsic work environment factors were correlated in both groups ($r = 0.55$, $P < 0.001$ for the men and $r = 0.63$, $P < 0.001$ for the women).

The scores for intrinsic work environment factors were correlated with the scores for extrinsic work environment factors in the men and women ($r = 0.55$, $P < 0.001$ for the men and $r = 0.63$, $P < 0.001$ for the women). The correlation between intrinsic and extrinsic work environment factors was significantly higher in the men than in the women ($r = 0.55$ versus $r = 0.63$, $P < 0.05$, Fisher's exact test).

There were no significant differences in the scores for intrinsic or extrinsic work environment factors between the two groups (Mann-Whitney U -test). However, the scores for intrinsic and extrinsic work environment factors were correlated in both groups ($r = 0.55$, $P < 0.001$ for the men and $r = 0.63$, $P < 0.001$ for the women).

The scores for intrinsic work environment factors were correlated with the scores for extrinsic work environment factors in the men and women ($r = 0.55$, $P < 0.001$ for the men and $r = 0.63$, $P < 0.001$ for the women).

YATIRIMLARI ÖZENDİRİCİ VEYA ENGELLEYİCİ ETKENLERİN AĞIRLIĞI

Mevcut Alman firmaları Őimdiye kadar merkez ve üretim yeri seçimlerinde hep Marmara Bölgesi'ne öncelik tanımışlardır. Seçilen firmaların genellikle hukuki statü olarak A.Ő. olmasına dikkat edilmiştir. Yatırımların yoğunlaŐığı dönemler itibarıyla bakıldığında, yabancı yatırımları liberalleştirme çalışmalarının sonuçlandırıldığı 1986 yılından beri de Türkiye'ye önemli bir sermaye akımı başlamıştır.

Alman yatırımları Türkiye'de sektörel sıralamada geleneksel olarak öncelikle elektrik, ikinci olarak da otomotiv sanayiinde yoğunlaşmıştır. Üçüncü sırada ise kimya ve ilaç sanayii gelmektedir. Bir diğer bulgu da Türkiye'de faaliyette bulunan Alman firmalarının cirolarının son yıllarda hızla artmasıdır.

Türkiye'de yatırım yapan her firma genel anlamda teknoloji transferi demektir.

Yeni yatırımlarla birlikte getirilen yeni teknolojiler dolaylı olarak eğitim ve tekamül eğitimini de gündeme getirmektedir. Alman firmaları elemanların eğitimine büyük önem vermektedir. Diğer bir konu, yönetim kadrosunda Türklere görev verilmesidir. Bu konuda bilgi veren 34 üretici şirketten 15'i Türk ve Alman yöneticileri, 9'u sadece Almanları ve 10'u ise sadece Türkleri yönetim kadrosuna getirdiğini belirtmiştir. Alman şirketleri Türkiye'deki Çevre Kanunu mevzuatına uygun hareket ettiklerini belirtmişlerdir. Diğer taraftan, Türkiye'de Alman firmaları tarafından üretilen malların kalitesinin, Alman malları standartları ile aynı olduğu söylenmiştir.

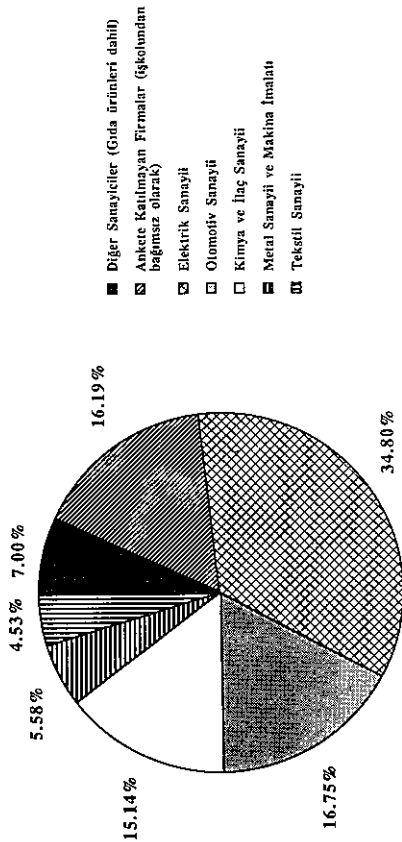
Ankete katılanlardan, içinde buldukları bazı genel koşullar ve üretim faktörleri hakkında eleştirili görüş bildirmeleri istenmiştir. Yabancı yatırımcılar için önemli olan hususlar 5 notla değerlendirilmiştir.

1. İş yapmaya zarar verici
2. İş yapmayı engelleyici
3. Memnun edici, yeterli
4. İş yapmayı teşvik edici
5. Uluslararası karşılaştırmada kesin avantajlı

Verilen yanıtların matematiksel ortalama değerleri sayfa 33'deki grafikte gösterilmiştir.

Kaynak: *Offizieller Delegierter Der Deutschen Wirtschaft Für Die Türkei*

1989 SONU İTİBARIYLA TÜRK-ALMAN
ORTAKLIKLARINDA ÇALIŞAN
PERSONELİN DAĞILIMI

Türkiye ve Dünya'da Demir-Çelik...

Türkiye'nin Ocak-Mayıs dönemi ham çelik üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4.77 oranında azalarak 3.745.802 ton olarak gerçekleşmiştir. Ocak-Mayıs dönemi toplam üretimi içinde entegre tesislerin payı yüzde 49.15, ark ocaklarının payı ise yüzde 50.85 olmuştur.

1991 yılı Ocak-Mart dönemi ihracatı, 1990 yılının aynı dönemine göre miktar bazında yüzde 5.41 oranında azalarak 1.104.853 ton, değer bazında ise yüzde 8.35 oranında azalarak 327.959.000 dolar olmuştur.

1991 yılının ilk üç ayında uzun ürün ihracatı, geçen yıla göre miktar bazında yüzde 4.81 oranında artarak 707.138 ton, değer bazında yüzde 5.04 oranında artarak 216.595.000 dolar olarak gerçekleşmiştir.

1991 yılı Ocak-Mart dönemi demir-çelik ithalatı, geçen yılın aynı dönemine göre miktar bazında yüzde 9.24 oranında artarak 1.557.211 ton, değer bazında ise yüzde 2.55 oranında azalarak 375.804.000 dolar olmuştur.

1991 yılının ilk üç ayında nihai uzun ürün ithalatı, geçen yılın aynı dönemine göre miktar bazında yüzde 21.46 oranında azalarak 76.310 ton, değer bazında ise yüzde 10.07 oranında artarak 32.734.000 dolar olmuştur.

1991 yılı Ocak-Mart döneminde demir-çelik toplam ihracatı ithalatını, miktar bazında yüzde 10.95 oranında, değer bazında ise yüzde 87.27 oranında karşılamaktadır.

1991 yılının ilk üç ayında nihai uzun ürün ihracatının ithalatı karşılama oranları miktar bazında yüzde 926.66, değer bazında ise yüzde 661.68'dir.

Dünyada Demir-Çelik: Uluslararası Demir-Çelik Enstitüsü'ne (IISI) üye 35 ülkenin 1991 yılı Ocak-Mayıs dönemi üretimleri, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1.7 oranında azalarak 197.217.000 ton olmuştur.

Beş aylık üretim sıralamasında, 47.114.000 ton ile Japonya birinci sırada, 32.310.000 ton ile ABD ikinci sırada, 16.536.000 ton ile Batı Almanya üçüncü sırada yer almaktadır.

IISI verilerine göre, 35 ülkenin beş aylık üretim sıralamasında, Türkiye 3.708.000 ton ile 16. sırada yer almaktadır.

Ocak-Mayıs döneminde, 41 ülkenin üretimi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4.2 oranında azalarak 297.657.000 ton olmuştur. 41 ülke içinde Türkiye 20. sıradadır.

Kaynak: *Demir-Çelik Üreticileri Derneği Aylık Raporu.*

Amerikalı ve Avrupalı İşverenler Uruguay Round Görüşmelerinin Sonuçlandırılması İçin Çağrıda Bulundular...

İş aleminin Amerikalı ve Avrupalı temsilcileri Uruguay Round görüşmelerinin tekrar başlamasını olumlu bularak, görüşmelerden kısa zamanda kapsamlı ve önemli bir sonuç alınması amacıyla bunlara en üst düzeyde öncelik verilmesi yolunda OECD Konseyi'nin almış olduğu kararı desteklediklerini belirtmektedirler.

Geçen Aralık ayında GATT Bakanlar Toplantısı'nın başarısızlıkla sonuçlanması ve toplantıların ertelenmesi, görüşmecilerin toplantıların bir an önce tatmin edici bir şekilde bitmesi hususunda arayışlara girmeleri gerektiğinin önemini göstermiştir. Ekonomik büyüme konusunda tüm dünyada çeşitli belirsizliklerin olduğu bir dönemde, iş

aleminin piyasaların açılması ve mevcut kuralların veya yenilerinin etkili bir biçimde uygulanabilmesi ve yeni iş alanlarını da kapsayacak şekilde uygulanmasına yönelik güveninin tekrar sağlanması herşeyin yapılması hususunda bir görüşbirliği oluşmuştur.

İşadamlarınca birinci derecede önem verilen konu, görüşmelerde uygulanacak taktikler değil, uluslararası ticaret sisteminin görüşmelerin aşamalı liberalizasyon tedbirleri ile uyumlu olarak sonuçlandırılmasıdır. Bu yönde bir gelişme uluslararası ticaretin tüm dünya vatandaşlarının menfaatleri yönünde gelişmesi amacıyla yapılacak yatırımların ve kurulacak yeni işlerin gerçekleştirilmesi açısından gereklidir.

Punta del Este'de toplanan sözleşmenin tarafları, ticaret engellerinin kaldırılması, GATT'a yeni sektörlerin ilave edilerek günümüz şartlarına uyumunun sağlanması ve GATT faaliyetlerinin güçlendirilmesi

ile "daha açık, uzun ömürlü ve uygun bir çok taraflı ticaret sistemi" oluşturulması yönündeki kararlılıklarını belirtmişlerdir.

Geçen Ocak ayında UNICE üyesi birçok organizasyon Washington'da biraraya gelmiş ve görüşmelerin bir sonuca bağlanması ve en kısa sürede bitirilmesi gerektiği yolunda uluslararası iş çevrelerinin desteğini ifade etmişlerdir. Bu toplantıda, taraflar arasında olumlu sonuçlara ulaşma olanağının bulunduğu görülmüştür.

Öte yandan özellikle hizmetler, tarım ve fikri mülkiyet konularındaki görüş farklılıkları olduğu tatminkar çözümlere ulaşabilmek için tarafların daha çok çaba ve güç sarfetmeleri gerektiği belirtilmektedir.

Çok taraflı ticaret görüşmelerinin küresel, dengeli ve başarılı bir şekilde sonuçlanması GATT sisteminin güçlendirilmesine yönelik önemli bir

adım olacaktır. Bu sonuç makro-ekonomik politikalar (finans, para, ticaret) arasında daha güçlü bir uyumun sağlanmasını ve gelecekte ticaret politikasının yeni boyutlarının belirlenmesi için araçlar geliştirilmesini olanaklı kılacaktır. Tüm bu nedenlerden dolayı görüşmelerin seyrinin tüm alanlarda yoğunlaştırılması ve hızlandırılması şarttır.

Kaynak: *UNICE*

Kore GSMH'da Dünya'da Kırkinci Sırada...

Kore 1989'da dünyadaki onbeşinci büyük ekonomiyi sahipken, dünya ticaretinde onikinci sırada yer almış ve Gayri Safi Milli Hasıla sıralamasında kırkinci olmuştur.

Ülke, 1989'da dünyanın sekizinci büyük çelik üreticisi, onbirinci büyük binek oto üreticisi ve ikinci büyük gemi inşaatçısıdır.

Koreliler zamanlarının en büyük bölümünü işyerinde geçirmektedirler. 1989'da haftada 50.7 saatlerini işyerinde geçirmişlerdir ki bu, dünyadaki en uzun çalışma saatidir. ABD'de haftalık çalışma süresi 41, Japonya'da 41.4, Taiwan'da 47.6 ve Almanya'da ortalama 39.9 saattir. Ancak, Kore'nin 1989'da gerçekleştirdiği bu 50.7 saat, aslında 1986'da gerçekleşen 54.7 saatlik süreye oranla bir düşüşe işaret

etmektedir.

Ülkenin Gayri Safi Milli Geliri, 1970'te 8.129 milyon dolar idi ve ülke otuzüçüncü sırada yer almaktaydı. 1970-1980 yılları arasında ülke, yılda ortalama yüzde 8.6'lık bir büyümeyi gerçekleştirerek 1980'de yirmiyedinci, 1985'te ondokuzuncu ve 1989'da onbeşinci sıraya çıkmıştır.

Merkez Bankası, Kore'de GSMH'nin 1989'da toplam 211.198 milyon dolara ulaşarak İsviçre, Belçika ve İsveç'i geçtiğini bildirmiştir.

Kore'nin pirinç üretiminde kendine yeterlilik oranı 1970'te yüzde 48 iken geçen yıl yüzde 108.3'e yükselmiştir. 500.000 ton olan çelik üretimi ise 1989'da 21.87 milyon tona yükselmiştir.

Konut dağılım oranı, 1989'da yüzde 70.9'la 1980'deki yüzde 71.2'nin altına düşmüştür. Oran Tayvan için yüzde 98.8, Japonya için yüzde 111.1, İngiltere için yüzde 104 ve

7 / Singapur için yüzde 89.5'tir.

Kore, şehir şebeke suyu dağıtımında Tayvan, Japonya ve ABD'nin gerisinde kalmıştır. Kore nüfusunun yaklaşık yüzde 78'i şebeke suyu kullanırken, Taiwan'da yüzde 86'sı, Japonya'da yüzde 92.7'si ve ABD'de yüzde 100'ü kullanabilmektedir.

Kore 1989 yılı itibariyle, her 10.000 nüfusa düşen yüksek okul öğrencisi açısından en yüksek sayıya sahiptir. Kore'de her 10.000 kişiden 343'ü yüksekokul öğrencisidir. Tayvan'da bu oran 256, Japonya'da 199 ve İngiltere'de 73'tür.

Kaynak: *Korea Trade News*

Belçika'da Şirketlerin Üçte Biri Yabancıların Elinde...

Belçika'da, toplam katma değerın yüzde 88'ini teşkil eden sanayi ve hizmet sektörlerindeki 3100 büyük firmanın üçte biri yabancıların elindedir.

Belçika'daki yabancı şirketlerin ait oldukları ülkeler sırasıyla şunlardır: ABD (yüzde 25), Hollanda (yüzde 17), Fransa (yüzde 26), Almanya ve İngiltere (herbiri yüzde 12). Belçika katma değerının yüzde 43.5'unu oluşturan bu şirketlerin önemi faaliyet kollarına göre değişmektedir. Çokuluslu şirketler özellikle metalurji, kimya sanayii, toptan ticaret, elektronik, bilgisayar üretimi, makina üretimi ve otomobil sektörlerinde çok güçlüdür. Demir-çelik, tekstil, ağaç, inşaat ve perakende ticaret sektörleri ise genel olarak Belçikalıların elindedir. Şirket satın alımları ve birleşmeler konusunda ise 1985-1990 arasında hızlı gelişmeler olmuş ve bunların sayısı 222'yi bulmuştur.

Bunlardan 175'i Belçika sermayesinin elinden yabancı sermayeye geçmiş, 47 firma ise yabancı şirketler tarafından devralınmıştır. Belçikalılar sadece 17 şirketin denetimini ele geçirmede başarılı olmuşlardır. Öte yandan, Belçika şirketleri aynı dönem içerisinde yurt dışında 97 şirket satın almışlar ve özellikle Fransa (25), ABD (17) ve Hollanda'ya (16) yönelmişlerdir. Bu alımların yüzde 61'lik büyük bir bölümü 12 Belçikalı şirket tarafından yapılmıştır ve bunların içinde en aktif olanları da Solvay, Desimpel ve GIB olmuştur.

Sonuç olarak, ülkenin dışa açılmasının temel faaliyetleri güçlendirdiği ifade edilebilmekle beraber, karar alma merkezlerinin şirkete kimin sahip olduğuna bağlı olduğu düşünüldüğünde, Belçika için ortaya çıkan ilk sonuç bu ülkenin karar alma özerkliği konusunda fazla kazançlı sayılamayacağıdır.

Kaynak: *Europe Informations Internationales*

Basında TÜSİAD...

"Türkiye İçin TÜSİAD Öncü Göstergeler Endeksi" Adlı TÜSİAD Raporu Basın Açıklaması...

(11 Haziran 1991)

"Türkiye Ekonomisi için TÜSİAD Öncü Göstergeler Endeksi" başlıklı bu çalışma esas olarak iki farklı endeks ile yavaşlama olasılığını gösteren bir grafiği içermektedir. Bu endekslerden birincisi "ekonomik durum endeksidir" (EDE). EDE oluşturulurken ekonomik göstergelerin on yıllık eğilimleri incelenmiş ve kısa dönemli dalgalanmalar gösterip göstermediği araştırılmıştır. Bu tip dalgalanmalar gösteren seriler içinden eş zamanlı dalgalanan seriler seçilerek ekonomik durum endeksi oluşturulmuştur. Yapılan araştırmalar sonucunda sanayi üretimi, toplam ithalat, Devlet Demiryollar'ınca taşınan yük ve yeni kurulan şirket sayısı arasında çok

yakın bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. Bunların içinden özellikle ithalat ve sanayi üretim endeksi arasındaki ilişki büyük ölçüde eş zamanlıdır. Hemen belirtmek gerekirken demiryolu aracılığı ile taşınan yükün diğer üç değişken ile ilişkisi çok yüksek olmamakla birlikte, dış ticaret ile ilgili olmayan sektörlerdeki gelişmeleri de kapsayabilmek için bu gösterge endekse dahil edilmiştir.

Yukarıdaki yöntem ile EDE oluşturulduktan sonra Türkiye'deki bütün aylık ekonomik göstergelerin bu endeks ile olan ilişkileri araştırılmıştır. Daha sonra yapılan bu ön çalışmanın ışığında, güncel ekonomik durum endeksindeki dalgalanmaları önceden haber veren belirli değişkenler seçilerek, bir "öncü göstergeler endeksi" (ÖGE) oluşturulmuştur. Reel M1, reel M2, reel toplam banka kredileri, reel Merkez Bankası kredileri, toplam sermaye artışı, reel devlet harcamaları, İş ve İşçi Bulma Kurumu'na işe yerleştirilenler, inşaat izni

verilen konutların toplam yüzölçümü ÖGE'nin oluşturulmasında kullanılacak seriler olarak seçilmiştir.

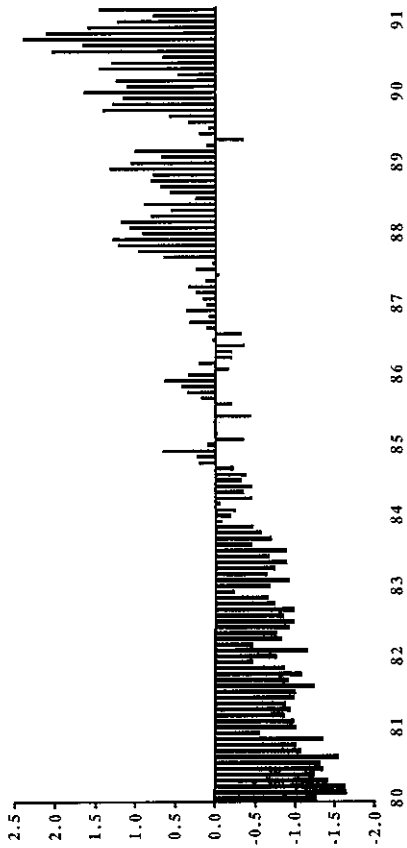
"Türkiye Ekonomisi için TÜSİAD Öncü Göstergeler Endeksi" başlıklı bu çalışmanın amacı Türk ekonomisindeki kısa dönemli dalgalanmaları önceden haber veren bir endeksin oluşturulmasıdır. Aylık ekonomik göstergelerin 2 veya 3 aya varan gecikmeler ile yayınlandığı gözönüne alındığında oluşturulan bu endeksin politika oluşturanlara, firmalara ve yatırımcılara, karar verme aşamasında ekonominin bu günkü durumu ya da ekonominin içinde bulunduğu kısa dönemli dalgalanmaların neresinde olduğu konusunda fikir vermesi amaçlanmaktadır.

1980-1990 dönemini kapsayan bu endeksin gözlem sayısı her geçen gün arttıkça daha sağlıklı tahminler yapılmasına olanak verecektir. Zira incelenen bu dönemde ekonomik

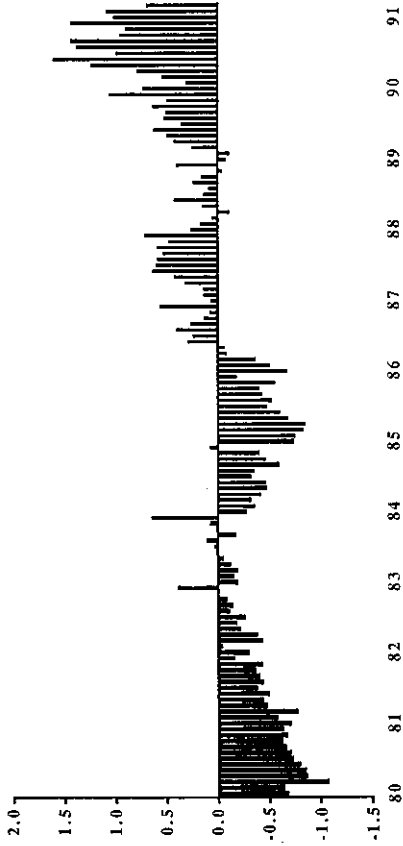
dalgalanmalara bakıldığında beş tane ciddi dip ve dört tanede zirve noktası bulunduğu görülmektedir. Bu dalgalanmaların sayısı arttıkça endeksin de güvenilirliği arttığı gibi göstergeler arası ilişkiler hakkında daha sağlam bilgilere sahip olmak mümkündür.

TÜSİAD'ın bu çalışması, Türkiye için ilk olma özelliği taşımaktadır. Bu yüzden çalışma zaman içinde gözden geçirilecek, varsa daha iyi veya yeni yayınlanmaya başlamış olan diğer ekonomik göstergelere yer verilecek ve genel ekonomik durumu belirlemede önemini kaybeden birtakım değişkenler de endeksten çıkarılacaktır. Bu çalışmanın aylık zaman serileri kullanılarak yapıldığı için yayınlanan ve elimize geçen veriler ile güncelleştirilerek periodik olarak yayınlanması amaçlanmaktadır.

EKONOMİK DURUM ENDEKSİ

ÖNCÜ GÖSTERGELER ENDEKSİ

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Ankara'da Toplanıyor...

(13 Haziran 1991)

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Yüksek İstişare Konseyi'nin yıllık toplantısı önümüzdeki Salı günü Ankara'da Hilton Oteli'nde yapılacak.

Çalışmalarına saat 9.00'da başlayacak olan Yüksek İstişare Konseyi'nin basına açık bölümünde Konsey Başkanı Rahmi Koç ile Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı birer konuşma yapacak, ekonomik konularda görüşlerini açıklayacaklar. Başkanların konuşmalarından sonra, toplantı basına kapalı olarak devam edecek ve gündemindeki konuları tartışmaya başlayacak.

Öğle yemeğine onur konuğu olarak Avrupa Topluluğu Türkiye Temsilcisi Michael Lake katılarak bir konuşma yapacak. Toplantının bu bölümü de basına açık olacak.

Çalışmalarına öğleden sonra basına kapalı devam edecek olan Yüksek İştişare Konseyi toplantısına, tüzüğe göre 90 kişiden oluşan Konsey Üyeleri ile yönetim Kurulu Üyeleri katılabiliyor.

UNICE'den Haberler...

Ekonomik ve Parasal Birlik Hakkında Hükümetlerarası Konferans:

Ekonomik ve Mali İşler Komitesi çalışmalarını Hükümetlerarası Konferans üzerinde yoğunlaştırmıştır. Bu çalışmalarına tüm üye ülkeler aktif bir biçimde katılmaktadırlar. Görüşmelerde en önemli konular:

- Ekonomik Birliğin içeriği,
- Ekonomik ve sosyal bütünleşme,
- Avrupa Merkez Bankaları Sistemi'nin bağımsızlığı ve geçiş dönemidir.

Ekonomik Durum:

Komite, bugünkü durum ve gelecek hakkında görüş alış-verişinde bulunmuştur. Şu andaki göstergeler birçok Batı ekonomisinde genel bir yavaşlamaya girildiğini, ancak Batı Avrupa'da büyümenin 1991'in ikinci yarısından

itibaren hızlanacağını göstermektedir. Bu açıdan, yöneticilerin öncelikle beklenen bu iyileşmeyi desteklemeleri gerekmektedir. Petrol fiyatlarının düşmesiyle birlikte enflasyonist baskıların azalması olumlu bir gelişmedir. Körfez Savaşı'nın sona ermesi de tüketici ve yatırımcıların piyasalar ile ilgili güvenlerinin tekrar kazanmalarına neden olmuş, bu da büyümenin hızlanması yönünde katkıda bulunmuştur. Avrupa sanayiinin yeni bir yatırım çabasına girerek rekabet gücünü geliştirmesi gerekmektedir. Komite, ücretlerdeki gelişmeler ve bunların şirket maliyetleri ve karlılık üzerindeki etkileri konusu ile yakından ilgilenmektedir.

Ekonomik Bütünleşme ve Bölgesel Gelişme:

UNICE, Topluluk'ta ekonomik bütünleşme ve bölgesel gelişme konusunda kapsamlı bir belgeyi benimsemiştir. Bu sorun

Hükümetlerarası Konferanslar tarafından ele alınmakta ve UNICE kendi tutumunun da görüşmeciler tarafından gözönüne alınmasını istemektedir. UNICE Topluluğun bütün bölgelerinin dengeli gelişiminin bağlanmasını kuvvetle desteklemektedir. Bunun başarılabilmesi için bütünleşme konusunda kapsamlı bir stratejinin benimsenmesi şarttır.

Bu tür bir stratejinin sadece Yapısal Fonları değil tüm Topluluk politikalarını da içermesi gerekmektedir. UNICE, bu nedenle aralarında rekabet ve devlet yardımları, insan kaynakları teknoloji, ulaştırma, trans-Avrupa şebekeleri, sosyal ve çevresel politikalar ve AT yapısal yardım politikalarının da bulunduğu birçok politika hakkında spesifik önerilerde bulunmaktadır.

Topluluk'ta Sanayi Politikası:

Bu konuda bir taslak belge hazırlanması

ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. İncelenen konular arasında Topluluk sanayi politikasının kapsamında bulunması gereken sorunlar vardır. Bunlar arasındaki ilişki; sektörel müdahalelerin koşulları ve bağlı oldukları kriterler ve iş dünyasını doğrudan etkileyen rekabet, araştırma, çevre, altyapı ve ticaret politikaları gibi Topluluk politikaları bulunmaktadır. Bu konuda UNICE Başkanlar Konseyi tarafından bir nihai taslak metni hazırlanması gündemdedir.

Dış İlişkiler:

UNICE Dış İlişkiler Komitesi Topluluk - EFTA arasında bir Avrupa Ekonomik Alanı oluşturulmasını öngören görüşmeler hakkında bilgi almıştır. Komite 1991 yılında dış ilişkiler alanındaki UNICE eylem programını kabul etmiştir. Ayrıca aşağıda belirtilen bazı çalışma gruplarının faaliyetlerini de gözden geçirmiştir.

Uruguay Round:

UNICE, Uruguay Round görüşmelerinde ilerleme sağlanabilmesi için Komisyon ve üye ülkelerden yüksek düzeyli görevlilerin bu sürece etkili ve sürekli bir biçimde katılması gerektiğini savunmaktadır. Bu katılıma, şimdi her zamankinden çok ihtiyaç olduğu belirtilmektedir.

Amerikan Kongresi'nin ortak tarım politikasında reform yapılması konusundaki tartışmaları henüz bir karara bağlanamamış ve Uruguay Round görüşmelerinde de bir ilerleme kaydedilememiştir. Özellikle ABD'de bulunan bazı iş çevreleri ve yetkililer Uruguay Round'a pek iyi gözle bakmamaktadırlar. Bu iki olgu Round'un başarı şansını ciddi bir biçimde tehlikeye düşürmektedir.

Bundan dolayı UNICE taviz ve menfaatler arasında gerekli dengeyi

gözeterek görüşmelerin ilerlemesi için faaliyetlerini yoğunlaştırmıştır.

ABD:

Çalışma Komitesi, Amerikan ticaret engelleri konusundaki yeni Komisyon raporunu incelemektedir. Komite, Topluluk düzeyinde hangi önlemlerin alınması gerektiği ve 1992'yi gözönüne alarak raporun değiştirilmesi ve rapora eklemeler yapılması konularını tartışmaktadır. Amerikan meslek kuruluşlarıyla bu hususta bilgi alışverişinin güçlendirilmesi öngörülmektedir. UNICE, Avrupa Parlamentosu'nun AT-ABD ilişkileri üzerine açtığı tartışmaya katkıda bulunmayı planlamaktadır.

Japonya:

UNICE Başkanı Carlos Ferrer 21-22 Nisan 1991 tarihleri arasında Japonya'yı ziyaret etmiştir. Japon işveren kuruluşları